

GEORG
OTS 100

Geniaalne,

salapärane, traagiline

Suur kunstnik, aga lihtne inimene. Härrasmees. Suur inimene selle mõiste parimas tähenduses. Kuid kuulsusel oli ka varjupool – kuulujutud. Jutud tema ja ta teise naise Asta turbulentsel abielu kohta. Või jutud, et Ots olewat homoseksuaal. Üks salapärasemaid Otsa saatnud lugusid oli see, et ta olewat olnud KGB agent.

Otsa saatis tema karjääri ajal tohutu populaarsus, mitu põlvkonda kasvas üles tema lauludega. Kodumaal teda austati, Venemaal oli ta lausa ebajumala staatuses, väga armastati teda ka Soomes. Seal oli ta tuntuim eestlane, ilmselt on siia maani.

Milles seisnes Georg Otsa geniaalsus? Miks sai just tema legendaarseks ja oli nii armastatud? Eesti-Soome ajakirjanik, Otsa biograafia „Saaremaa valss” autor Kulle Raig ütleb, et Ots oli andekas, võluv ja karismaatiline, kuid mitte ainult. „Kaunis varakult sai ta aru, kuidas peab publikuga suhtlema. See oli siis, kui ta laulis sõjaajal Venemaal Jaroslavlis Nõukogude Eesti kunstiansamblites. Ta pandi esimest korda solistina laulma haavatud sõduritele. Ja kui Ots laulis sellist lihtsat laulukest nagu „Vaikne kena kohakene”, märkas ta, et tema laul oli suuteline esile kutsuma emotsiooni. Täiskasvanud mehed nutsid. Eks nad nutsid sellepärast, et laul tekitas koduigatsust. Aga Ots sai aru, et on võimeline tekitama inimestes elamust, ja see on võimalik ainult siis, kui ta ise sellesse panustab. Ta oli siis alles 22-aastane ja seda printsiipi ta järgis kogu elu.”

Maarja Pakats

maarja.pakats@epl.ee

Estonia pikaajaline ooperisolist, Otsa lavapartner Anu Kaal toob esile tema kasvatusel. „Minu jaoks oli ta imeilusa häälega, imeline artist ja sealjuures oli ta ka väga hea partner ja väga kena inimene. See algas peale tema lastetoast, kus ta oli kasvanud. Sealt tuli tema maitse nii muusikalises kui ka üldse kultuurilises mõttes. See tegi temast selle, kes ta oli. Peale selle muidugi looduse poolt antud erilise tämbri hääle.”

Ots sündis tenor Karl Otsa ja Lydia Otsa pojana 1920. aastal Petrogradis. Samal aastal opterus perekond Eestisse, kus isa läks tööle Estonia teatrisse. Side kõrgkultuuriga oli Otsal niisiis juba beebieast.

Intellektuaal, kes mõtestas elu ja kunst. Lapsepõlve keset muusikat ja kultuuri, kodust kasvatust ja prantsuse lütseumis saadud haridust nimetab ka Raig: „Georg oli lisaks kõigele ka intellektuaal. Ta oskas mõtestada elu ja kunsti.”

Otsa sõber ja kolleeg Estoniast Arne Mikk sekundeerib: „Kui mitmekülgsest andekas ta oli, lisaks sellele imelisele häälele! Tal oli suurepärase diktsiooni, mis võimaldas tal täpselt edasi anda stseeni mõtet. Tema musikaalsus aitas kaasa, ta oli õppinud klaverit, ta võis oma partiid ise selgeks õppida. Ta joonistas, ta oskas

vehelda, oli ujuja. Tervikuna tulid need komponendid kõik talle lavale kaasa.”

Anu Kaal meenutab, et sai Otsa lavapartneri kohe pärast kooli lõppu: tema diplomitöö oli Gilda roll Verdi „Rigoletto” (1968), kus Ots mängis nimiosa. Ots oli talle igas mõttes eeskujuks. „Georgile oli see tema esimene Rigoletto, nii et see oli ka tema jaoks avastamisrõõm. Kuninga ei tulnud sellist tunnet: oi, see on ju Georg Ots, ma ei tohi teda puutuda, temalt midagi küsida. Mina loomulikult teietasin teda, tema ütles: me oleme kolleegid, nüüd ütles mulle sina. See läks nii kergelt, et see on uskumatu.”

Ots oli noorele lauljannale väga toetav lavapartner. Kaal räägib loo, kuidas ühes ooperi lõpustseenis laulis Gilda surmavalt haavatuna maas lebedes imeilusat laulu, kuid ei näinud üldse, mis toimub ja mida dirigent teeb. „Georg tegi selle mulle kergeks: tõstis mu täpselt nii palju üles, et ma võisin näha dirigenti. Ta aitas, igas mõttes.”

Külmavärinateni viiv tõlgendus. Kui estoonlyastelt uurida, millised Otsa ligi 70 lavarollid on nende jaoks kõige eredamad, tuleb esimese asjana meelde nimiosa Anton Rubinsteini „Deemonis” (1953), mis oli ka üks Otsa meelisrolle. „Ma pole näinud, et keegi oleks teda ületanud,” ütleb Kaal. „Hiljem vapustas tema ▶

Andekas, võluv ja karismaatiline Georg Ots

FOTO: RAHVUSARHIIV